తొలి బోణీ....

శ్రీ కె. సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు

'ఇదిగో—మళ్లీ వచ్చిందినాన్నా! ఇంకో వుత్తరం.

'ఎక్కడనుంచే, లీలా?

'ఎక్కడనుంచేమిటి? మా బావవద్దనుంచే. కాళీ వుండాలిగాని—కార్డులు నింపటానికి ఆయన తరువాతే. అప్పుడే యిది 5వ వుత్తరం. అంత తీపి ఏమిటో అక్క మీద.

'ఏమని వ్రాశాడే?

'ఏముందా! మామగార్కి సహస్రవేల దండ ప్రణామాలుట. అందులో మామూలు రకంగాదు. మనఃపూర్వకంగా త్రికాలములూ ఆచరిస్తున్నాడుట. ఎక్కడ కంఠస్థం చేశాడో! యీ రెండు మాటలూ

'ఊఁ! ఇంకా ఏమన్నాడే లీలా!

'అబ్బా! ఇంకా ఏం చెప్పనూ పాతపాటే మళ్లీ పాడేడు. పుట్టింటికి పంపింది మొదలూ పురిటి సంగతేనా. పురుడు వచ్చిందో లేదో అని వుట్టిపడుతున్నాడు. ఉద్యోగానికి కృషి చేస్తున్నాడుటగూడా.

'ఏవూరు వెళ్లటానికి?—

'వూరూలేదు—పేరూలేదు. ఆ వుద్యోగంమాటా—ఆ పురిటి సంగతీ—మామగారి ఘనతా అవీ యివీ అయిదు మాటలు వ్రాసి అందులో పారై మన్నాడు బంత్రోతుని. అంతేనేగాని, ఆ వుద్యోగం వూరేమిటో కనిందా యీ లోపులో ఆ కార్డు. ఏదో వ్రాశాడు. అదే చదివేం. సంతోషించాం. అంతకూ తెలియని విషయాలని విమర్శించాం ఇంకా ఎక్కువగా యీ విషయాలే సాగదీస్తే కోరలువూడి పోయేటంత కోపంవస్తుంది అక్కకి. ఈ ఉత్తరం దానికియిచ్చి, పలకరించివస్తా' నంటూ చట్‌మని ఒక్క గంతులో వంటింట్లోకి వెళ్లింది లీల.

'అబ్బా ఎంతకోపమే లీలా! అంత చిరాకెందుకు? నువ్వే మొగాడవయితే ఎట్లావుండేవో నీ లీలలు. ఖండశాసనుడులా నిప్పులు చెదరకొడుదువు. ఏంచేస్తా! చెప్పమీ యిద్దరు ఆడపిల్లల్నీ నా రెండు కండ్లలాగ చూచుకుంటున్నాను. దైవం మనయందుంటే నీ కన్నా డావుద్యోగం రాకూడదూ. ఇల్లు అలకగానే పండుగా అన్నట్టు డిగ్రీ రాగానే అయిందా! దానికి తగిన వుద్యోగం రావద్దూ. తరువాత నీ యిష్టం పెళ్లి చేసుకుంటావో చేసుకోవో—ఆ కాస్తా నా చేతిమీద చేద్దామనుకున్నా. ఇంత వరకూ వద్దో వద్దో అంటూ గెంటుకొచ్చావ్. తరువాత నీ తలరాత ఎట్లావుందో ఎవరు చెప్పగలరూ?' అంటూ జపమాలను చేత్తో పుచ్చుతున్నాడు తండ్రి పరదేశి. పరదేశికి పురుష సంతానం ఒసగలేదు భగవంతుడు.

లీల గిరుక్కుమని వంటింట్లోకి మళ్లి వాళ్లక్క సుభద్రకు వుత్తరం చూపింది. ఏహ్యాభావంలోవున్న లీలను చూచేసరికి సంతోషానందాలను హృదయంలో ఓమూల దాచుకుని పైకి 'ఎందుకూ యిన్ని వుత్తరాలు వ్రాయటం? కడుపుతో వున్నప్పుడు కనకుండా వుంటామా? అంత కంగారేం? ఇక్కడికి వచ్చి మంత్రసానితనం చేస్తారా?" అంటూ లేని క్రోధాన్ని వెలుపలికి విసురుతూ వెళ్లింది సుభద్ర.

ఆ మర్నాడే మరో సువార్త. కవరు చింపి చూచింది లీల. ఇంకా సంతోషానికి మేరలేదు. కళ్లల్లో ఆనందరేకలు మిసమిస లాడుతూ తొంగిచూస్తున్నాయ్. శరీరం అంతా సంతోసంతో స్థంభించి పోయింది. అట్టే అయిదు నిముషాలు అడ్డంగా చదివింది ఆర్డరు కాగితం. కరుడుగట్టిన ఆనందాన్ని కరిగిస్తూ, పకపక నవ్వుకుంటూ, బర్‌మని బయలుదేరి చకచకా వెళ్లింది వాళ్ల నాన్న దగ్గరికి. 'విన్నావా! నాన్నా! నన్ను బందరు హాస్పటల్లో అసిస్టెంటు డాక్టర్‌గా వేశారు. ఇదిగో శుభలేఖ. 5న, అక్కడ జాయను కావాలి. వుద్యోగమో, వుద్యోగమో అన్నంతసేపు పట్టలేదు. దేవుడనుగ్రహించాడు కాబట్టి చూసుకో. ఎంత త్వరగా వచ్చిందో కాగితం.

‘అవునే అమ్మా! అదృష్టం అంటే నీదేనమ్మా. లేక పోతే యింత త్వరగా రావటం ఏమిటి? అనుకున్న ప్రకారం అంచెలమీద ప్రయాణం చేసినట్టుంది. కాని యిట్లాగే చూడనిద్దూ నీ పెళ్లికూడా

‘అదిగో! మళ్లీ మొదలా. పెళ్లీ వద్దూ. గిళ్లీ వద్దూ. నన్నిల్లా సుఖంగా స్వతంత్రంగా బ్రతకనిద్దూ. అయిందని సంతోషపడుతున్నా. కాలేదని కష్టపెట్టుకోకు నీ మనస్సుని. ఔనుగాని 4న బందరు వెళ్లాలి తెల్సా?’

అంటూనే సుభద్రవద్దకు వెళ్లి ‘అక్కా. ఇంచక్కటి మాట. ఇట్లారా. ఇదిగో ఆర్డర్. నన్ను బందరులో డాక్టర్ గా వేశారు. 4న వెళ్లి హాజరుకావాలి. ఈలోపులో నీకు అబ్బాయో, అమ్మాయో చూచి ముద్దుపెట్టుకుంటాలే. ఇంకా ఎంతో టైముకూడా లేదు. నాకా ‘లక్’ వుందో లేదో’. అంటూ టేబిలు దగ్గర కూర్చుంది కాగితాలేవో సర్దుతూ.

వెంకట్రావు వద్దనుంచి వచ్చినకార్డు ఆ రోజుకు ఆరు రోజులైంది. సుభద్ర ఆ రోజు బద్ధకంగావుంది. గంట గంటకే కడుపులో వాతపు నొప్పులు గట్టిగా వెట్టుకొస్తున్నాయ్. శరీరం అలసిపోయింది. మంత్రసాన్ని పిలవమన్నారు అక్కడ వున్నవాళ్లు. సుభద్ర గాభరా పడింది. కాని—సుఖ ప్రసవమే అయింది సుభద్ర. కెవ్వుమని ఏడ్పు వినిపించింది. హృదయం శాంతించింది పరదేశికి. ‘అమ్మా! లీలా సులభంగా పురుడొచ్చిందా అక్కకి?’ ‘ఆ చూచి వస్తా’ అంటూ వెళ్లింది గదిలోకి లీల. అందరూ విరగబడి నవ్వుతున్నారు. సుభద్రకు మొగపిల్లవాడన్నారు. ఆ వార్త వినగానే మురిసిపోయాడు ముసలి పరదేశి.

‘హనుమాయమ్మగారూ! ఇల్లా రండి ఏమిటి యీకాలు యిల్లాగవుంది అబ్బాయికి?’ అంది మంత్రసాని. ‘ఏమోనే నాకు సరిగ్గా తెలియదు. ఆండ్రాళ్లమ్మగారూ మీరు చూడండి?’ అంది ఆవిడ. ‘ఏమోనమ్మ నాకు మాత్రం కనిపిస్తుందా! తెలుస్తుందా?’ ‘ఆ! అదేమిటి? మీకంటే మా కెక్కువ తెలుసా. మునిమనుమళ్లను కన్న ముత్తైదువు మీరు. పుట్టెడు పురుళ్లు పోశారు. పెంచారు. కాస్త యిట్లా వచ్చి చూద్దురూ’ అని ఆదుర్దాతో తీసికెళ్లింది ఆండాళ్లమ్మని సుభద్ర తల్లి. ‘కాలు వంకరతిరిగిందమ్మా! కింగాశేం అక్కర్లేదు. ఇట్లాగవుంటే పిల్లాడు మంచి తెలివైనవాడవుతాడు అంటారు. ఇది పూర్వ జన్మదృష్కృతంలే. మనం అనుకుంటే ఏముంది. ఎంత తోమినా పోదు. దీన్నే ‘తొండుకాలు’ అంటారు. అమ్మాయీ ఏంపరవాలేదు.’ అంటూ సుభద్ర తల్లికి ధైర్యం చెప్పింది ఆవిడ. కాస్సేపటికి అందరూ నిష్క్రమించారు అక్కడనుంచి పరదేశి పడిన సంతోషానికి పలాయనంచెప్పి, చివరికి విచారించి పూరుకుంటాడు. పుట్టిన బాలుడు అందచందాలు గలవాడే కాని ఆ కాలు ఒక్కటే అనాకారానికి కారణం.

కారణాలు ఎట్లున్నప్పటికీ కాలచక్రం తన పని మానుతుందా! పురిటికోసం ఎదురుచూసే వెంకట్రావుకు జీతం వచ్చినట్లు పరులవల్ల తెలిసింది. కాని జన్మించింది మొగ శిశువో, ఆడశిశువో విశదంకాలేదు. సంతానంకోసం ఒడిగట్టుకు కూర్చున్నందుకు యీ వార్త వినగానే హృదయం పుప్పొంగి ఒళ్ళంతా సంతోషం కమ్మింది. మరునాడే ఏవో పనున్నట్టు వచ్చాడు అత్తవారింటికి. అప్పుడే కస్తూరివేసి కూర్చోబెట్టుకున్నారు పిల్లాణ్ణి. పాద ప్రక్షాళణచేసి పరున్నాడు మంచంమీద అలసటకొద్దీ. కుశల ప్రశ్నలడుగుతోంది వాళ్ళ బావను లీల. కొంతసేపయే సరికి నిశ్శబ్దంగా కూర్చున్నారు అందరూను.

‘ఏం లీలా వుద్యోగంమాట ఏమైంది?’ అన్నాడు. వెంకట్రావు.

‘ఆ! నాకు వుద్యోగం ఏమిటి? ఆడుదాన్ని, పిల్లల్ని కంటానికి వుంటుంది కాని మాకు శక్తి. వుద్యోగం చేయటానికి వుంటుందా మీలో యుక్తి.’ అంది లీల.

‘నీ సంగతి ఏమైంది?’ అని అడిగింది వెంకట్రావుని.

‘నా సంగతా. అన్నింటికీ అప్లై చేశాను. ఒక్కటీ శాంక్షను కాలేదు. చివరకు డాక్టరు ప్రాక్టీసు పెట్టమన్నారందరు. దాంట్లో ఎట్లా ప్రారంభించాలో తెలియలేదు. ఆ! అయినా యిన్నాళ్ళనుంచీ ‘ట్రై’ చేసే నాకేలేదు. నిన్నగాక మొన్న ప్యాసయావునీవు. ఆడదానవు నీకిస్తారా

ఉద్యోగం! స్త్రీలకి గృహకృత్యాల్లో గొప్పగానీ వుద్యోగంలో వస్తుందా చెప్పు! నాల్గు డబ్బులుండగానే నాస్తి అయేవరకు చదువు చెప్పిస్తారు స్త్రీలకు. ప్రయోజనం లేదు కదా—పర్యవసానం యిది. అయినా! ఆడవాళ్లకి చదువేమిటీ. అడుక్కుతింటానికి కాబోతే. ఏం! కోపం వచ్చిందా. మరదలు సరసంకోసం మాట్లాడుతున్నా. చెప్పు సమాధానం' అన్నాడు.

'అవును నీవన్నది నిజమే. కూటికి కరువైన వాళ్ళకి కుక్కమూతి పిందెలు పుడతారంటారు. అందులోనే జత. తైమూరు ప్రభుత్వం వచ్చిందీ—అంటే అందరికీ దొరుకుతాయి వుద్యోగాలు.' అని చెప్పింది లీల.

'ఏం అంత కోపమేం లీలా! పరిహాసానికంటే పట్టరాని కోపం ఎందుకు? ఎప్పుడో తైమూరు ప్రభుత్వాన్ని యిప్పుడు తలుస్తావేం?' అన్నాడు వెంకట్రావు.

'అబ్బే పరిహాసంకాదు. తప్పకుంటే నిజమే ప్రభుత్వం గురించికాదు. గృహకృత్యంలోనే నే చెప్పేది. ఎటొచ్చీ పోల్చి చెప్పాలన్నమాట. ఇదుగో యీ కాగితం ఏమిటి చూడు? ఏం చదివావా?

'ఆ! నాకంటె లక్కీఫెలోవే. నీపనే బాగుంది లీలా.' అన్నాడు వెంకట్రావు.

'ఆ! యింకా విను. నీకొక వుపకారం బాకీ వున్నా'

'ఏమిటీ అది?'

'అబ్బే—పూర్తిగా విను. పురుడో పురుడో అంటూ వుబ్బులాటలూ గేవు. పురుడొచ్చింది మొగపిల్లాడు. అంతా బాగానేవుంది.'

'ఇంకేమిటి?

'వినవయ్యా సాంతంగా. నీ పూర్వపుణ్యంకొద్దీ పుట్టాడు తైమూరు. ఇదుగో చూడు.' అంటూ చూపింది పిల్లాణ్ణి.

'అరెరె? ఇదేమిటే. ఎంతో అందమైనవాడనుకున్నా. కాలు యిదేమిటి? ఇట్లా వుందేం? ఎంతనామర్దా లీలా నేను చూడలేను! నేను అసలు ఎత్తుకోలేను. తీసికెళ్లు నే వెడుతున్నా.' అన్నాడు కంగారుతో—

'బావా! నీ కిది భావ్యంకాదు. ఏమిటా పిచ్చివేషం? కర్మని మళ్లించే కర్త ఎవరు? ఎవళ్లు తప్పుకున్న గోతులో వాళ్లే దిగాలి. ఎవరేం చేస్తారు? లే, ఎవ్వరైనా వింటే నవ్విపోతారు. భోంచేయి బయలుదేరుదాం.

'ఎక్కడికి?

'బందరు. రేపు అక్కడ హాజరు కావద్దూ. అక్కడికి తీసికెళ్లి అబ్బాయికి కాలు బాగుచేస్తాను' అన్నది లీల.

'పుట్టుకతోవున్న వంకర పూర్తిగా వుంటుందంటారుగా' లీలా!' అన్నాడు వెంకట్రావు

'ముసలివాళ్ళ పుక్కిటి పురాణాలు నాదగ్గర చదువకు. మళ్లీ మాట్లాడుతే నిన్ను మహిళా లోకంలోకి ఎక్కిస్తా. ఆ అనాకారం బాగుచేస్తేనే నాపేరు లీల. ఏం చేస్తాం. 'తొలిబోణీ—తొంటకాలు' అనుకుంటాం. లే!' అని గద్దించింది బావగార్ని. వెళ్లి భోంచేశాడు వెంకట్రావు.

'చూశావా ఆడువారి సాహసం. నడూ.' అని బయలుదేర తీసింది వాళ్ళ బావనీ, అక్కయ్యనూ—

అనుకున్నట్టు 5వ తారీఖున హాజరయింది హాస్పటల్లో లీల. వెళ్లినప్పటినుంచీ వెంకట్రావు కొడుకుకి వేయికళ్లతో వైద్యం చేస్తూంది. ఇటు అక్క—అటు బావా. తనకు కొడుకయ్యే. తీసికెళ్లిన నెల రోజుల్లో తన నేర్పుచూపి, సుగుణం చేకూర్చింది కుర్రాడికి. సాక్షీగా తయారైంది సుభద్ర కొడుక్కి కాలు.

'బావా నిన్ను నిజంగా 'ఆంధ్రమహిళ'లో ప్రచురిస్తున్నానోయ్.'

'ఆ! చూశావా వద్దులీలా. ఇకముందెప్పుడూ అట్లా మాట్లాడను. ఊరుకుందూ.'

GOUTAMI LIBRARY